

Vojo Lukić: PRIROČNIK ZA PREPREČEVANJE IN ZDRAVLJENJE – COVID 19 / PRIRUČNIK O PREVENCIJI I LIJEČENJU COVID -19, Alma Mater Press, AME, Maribor, 2020., 80 str.

Kroz povijest se zaredao velik broj bolesti od kojih su neke poprimile razmjere epidemije, pa čak i pandemije, te su sa sobom 'uzele' velik broj ljudskih života. No zamislite što bi tek bilo da cjepivo za bolesti koje se danas uspješno liječe nikad nije izumljeno?! Iako se mnoge od sljedećih bolesti danas uspješno liječe, neke još uvijek nalaze žrtve i uzimaju ljudske živote. Na početku ovoga teksta recimo nešto o 10 najvećih epidemija u ljudskoj povijesti.

VELIKE BOGINJE

U 16. stoljeću, u vrijeme otkrića Amerike, koja je tad imala oko 100 milijuna stanovnika, američki domoroci nisu bili imuni na bolesti koje su im donijeli europski došljaci, što je pridonijelo tome da je gotovo došlo do istrebljenja tog stanovništva. Vodeća bolesti s kojom se nisu mogli nositi bile su velike boginje.

ŠPANJOLSKA GRIPA

Kako se Prvi svjetski rat počeo bližiti kraju, stanovništvo je počela desetkovati nova bolest, koja je u par mjeseci primila ne samo razmjere epidemije, već i pandemije. Španjolska gripa pojavila se u ožujku 1918. i do kraja iste godine usmrtila je skoro 40 milijuna ljudi. Za usporedbu, u cijelom Prvom svjetskom ratu poginulo je od ratnih zbivanja nešto više od 8 milijuna ljudi.

CRNA SMRT

Crna smrt koja je 1348. godine doslovce prepolovila europsko stanovništvo, a usmrtila je i velik broj ljudi u Kini i Indiji smatra se prvom pandemijom. Simptomi su uključivali otečene limfne žlijezde, groznicu, kašalj, krvave izbljvke i poteškoće s disanjem. Crna smrt je dugo smatrana epidemijom kuge koja se na ljude prenosila preko štakora i buha, no novija istraživanja osporavaju tu teoriju.

MALARIJA

Malaria je bolest koja je među ljudima prisutna

oko 4.000 godina te je zabilježena i u nekim grčkim djelima, te indijskim i kineskim tekstovima. Već su u prvim tekstovima ondašnji znanstvenici povezali bolest sa komarcima.

TUBERKULOZA

U DNK-u egipatskih mumija pronađeni su uzročnici tuberkuloze što pokazuje da i ova bolest ima dugačak staž među čovječanstvom. Bakterija koja se širi zrakom, napada pluća uzrokujući bolove u plućima, slabost, gubitak težine, kašalj i obilno znojenje.

KOLERA

Indijci su bili upoznati s kolerom od davnina, no ostatak je svijeta došao u dodir s tom bolesti tek u 19. stoljeću.

AIDS

AIDS je zasigurno najozloglašena i najraširenija bolest današnjice. Pojavila se osamdesetih godina prošlog stoljeća i otad ubila više od 25 milijuna ljudi.

ŽUTA GROZNICA

Žuta groznica je teška virusna bolest koju prenose komarci. Proširila se poglavito po europskim kolonijama u Americi, te je i sam Napoleon nakon što je poslao vojsku od 33.000 vojnika u Luisianu, a zahvaljujući žutoj groznici vratilo mu ih se samo 4.000 živih, u strahu da ne ostane bez vojske odlučio prodati koloniju.

PJEGAVI TIFUS

Za vrijeme ratova kad se primjerice u rovovima ili logorima velik broj ljudi nalazi u zatvorenom nečistom prostoru, velika je mogućnost da se pojave tjelesne uši s kojima su se kroz povijest morali boriti svi prenatrpani gradovi i prostori. Tjelesna uš svojedobno je harala za vrijeme 2. svjetskog rata kada je i prenosila pjegavi tifus, odnosno rovovsku groznicu. Podizanjem higijenskog standarda ta je vrsta uši danas gotovo iskorištena.

DJEČJA PARALIZA

Dječja paraliza je bolest koja je paralizirala i ubijala djecu tisućama godina unatrag. Bolest nastaje kao posljedica virusne upale dijela leđne

moždine, a uzrokuje potpunu ili smanjenu pokretljivost.

Zadnjih nekoliko mjeseci svijet je zahvatila pandemija COVID-19

Pandemija koronavirusa 2019./20. ili pandemija COVID-19, [pandemija](#) je nove bolesti [dišnih puteva COVID-19](#) (ili "Covid-19" za [Koronavirus](#) 2019). Bolest se je prvi put pojavila krajem prosinca 2019. u [megagrađu Wuhanu](#) u kineskoj provinciji [Hubei](#). U siječnju 2020. razvila se u epidemiju u [NR Kini](#) i proširila se diljem svijeta. Potaknuo ju je do tada nepoznati [koronski virus SARS-CoV-2](#). Kako bi spriječila širenje u zemljama bez učinkovitih zdravstvenih sustava, [Svjetska zdravstvena organizacija](#) (SZO) proglasila je međunarodnu hitnu situaciju [30. siječnja 2020.](#) 9. veljače 2020. broj registriranih smrtnih slučajeva s preko 800 premašio je ukupan broj umrlih u pandemiji SARS 2002/2003. Izvještaj [SZO](#)-a od 26. veljače 2020. prvi put je prijavilo više novih infekcija izvan Kine nego unutar. Od 28. veljače 2020. SZO je u svojim izvješćima ocijenio rizik na globalnoj razini „vrlo visokim“ (engleska procjena pandemiju rizika [SZO](#), globalna razina: vrlo visoka), prethodno „visoka“. 11. ožujka 2020. g

Cjepiva i adekvatnog učinkovitog lijeka za da tako kažemo »novu« bolest COVID-19 za sada nema. Baš zato je objavljeno svako novo znanstveno i stručno opažanje i predkliničko i kliničko istraživanje o COVID-19 vrlo dragocjeno posebno za medicinare koji se bave ovom problematikom. Izuzetno su važni članci i knjige onih stručnjaka koji imaju i najviše iskustva o prevenciji i liječenju COVID 19.

Recimo nešto o pravom izdavačkom hvale vrijednom podhvatima Alma Mater Europaea- ECM - Alma Mater Press koji su odmah po objavi priručnika o prevenciji i liječenju COVID 19 u Kini u ožujku ove 2020 godine ovu hvale vrijednu literaturu preveli na slovenski jezik i objavili u tiskanom i elektronskom obliku Priručnik ima 80 strana Priručnik nosi naslov » Priručnik za sprečavanje in zdravljenje - COVID 19«

Priručnik o prevenciji i liječenju COVID-19 napisala je skupina kineskih znanstvenika i liječnika koja su u protekla tri mjeseca vodila

žestoku bitku u Kini protiv nevidljivog neprijatelja i uspjela su zaustaviti širenje COVID-19 u svojoj zemlji. Knjiga Alma Mater press autorice Alma Mater Europaea objavila je knjigu na slovenskom jeziku. Urednica priručnika je prof. dr. Tingbo Liang, direktor Sveučilišne klinike Zeijang. Kineska sveučilišta i instituti uključili su se u istraživanje prevencije i terapije COVID-19, a s interdisciplinarnim timovima, zajedno s liječnicima na terenu, prikupili su najnovija znanstvena i praktična znanja u Priručniku za prevenciju i liječenje COVID-19, koji je sada dostupan u Slovenski jezik. Urednik priručnika za prevenciju i liječenje COVID-19 prof. Tingbo Liang, koji je najnovije znanje sakupio kod kuće i u svijetu, ističe da je "pred nepoznatim virusom razmjena informacija i suradnja među ljudima najbolji lijek ... za bilježenje hrabrosti i mudrosti ... dijeljenjem neprocjenjivih iskustava s zdravstvene kolege širom svijeta, spašavajući živote pacijenata. " "Stručni komentari na slovensko izdanje najnovijeg Priručnika o prevenciji i liječenju COVID - 19 sa zahvalnošću priznaju eminentni znanstvenici, liječnici, nastavnici i akademici, a pristanak na prijevod sadržaja dužni su kineskim znanstvenicima i sveučilištima koja su dala humanost tijekom ovih kritičnih dana sadržaj dostupan svima. Alma Mater Europaea također traži od svih stručnjaka da daju relevantne povratne informacije prilikom objavljivanja slovenskog prijevoda ", objasnio je akademik prof. dr. Ludvik Toplak, predsjednik Alma Mater Europaea - ECM. Alma Mater Europaea aktivno je uključena u rješavanje problema u vezi s pojavom novog koronavirusa. Aktivirali su web stranicu www.covid-19.almamater.si, gdje sakupljamo svjedočanstva, istraživanja i članke njihovih nastavnika, istraživača i drugih profesionalaca koji rade s Alma Mater. Njihovi studenti aktivno su uključeni u volontiranje u cijeloj Sloveniji. I konačno, ali ne najmanje bitno, naši učitelji, diplomirani studenti i studenti zdravstvenih programa i socijalne gerontologije bili su u tim vremenima u prvim borbenim linijama protiv virusa COVID-19

»Novi nepoznati virus prvi se put pojavio u prosincu 2019. u Kini, gdje je odgovor zdravstvene struke pozvao sve ljude da striktno slijede zdravstvene smjernice. Uz dosljedno pridr-

žavanje zdravstvenih smjernica svih stanovnika, nadljudske napore zdravstvenih službi, medicinske znanosti i prakse i odlučnu volju vlasti, Kina je uspjela poraziti širenje COVID-19 u dva mjeseca. , tako da je WHO proglasio pandemiju i pozvao zemlje da se aktivno bore protiv virusa COVID-19. „Uspjeh u borbi ovisi o reaktivnosti profesije, vlasti i medija koji oblikuju javno mnijenje, a samim tim i svijesti stanovništva. Kako su političari i mediji u Europi i Americi podcjenjivali i relativizirali prethodna

iskustva i upozorenja iz Kine, cijeli svijet danas prijete neinformiranim ljudima “, objasnio je akademik prof. dr. Ludvik Toplak predsjednik Alma Mater Europaea : ECM

Primljeno: 2020 – 03 - 29

Vojo Lukić, novinar

Hrvatsko komunikološko društvo, Pod. Maribor, Slovenija